

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי חיים דוד דוקטור ברנרד מפיערסקוב זצוק"ל נסתלק כ' שבט (תר"ח)

רבינו קידש שם שמים בכל העולם בחזרתו בתשובה, עד שנהפך לאדמו"ר וצדיק מפורסם וקיבל פתקאות. ומעשה שהיה כך היה: בתקופת ימי נעורותו, לכד אותו משכיל פורק עול, הלה הסיתו והדיחו עד שחדל משמירת תורה ומצוות רחמנא לילצל. בהמשך למד מלאכת הרפואה, ונהיה מהרופאים המפורסמים בפולין, "דוקטור ברנרד".

פעם נחלה יהודי במחלת השחפת, והגיע אליו. ד"ר ברנרד בדק אותו ופניו קדרו, המצב ממש לא פשוט - מלמל לעצמו. החולה הציע, שאולי כדאי לו ללכת לרחוץ במעינות המרפא. כאשר ד"ר ברנרד שמע דבריו, ממש התחלחל וגילה לו את האמת, שהוא חולה מסוכן מאד, ולכן כדאי לו להישאר כל הזמן קרוב לבית, ובוודאי לא להעזיז לנסוע למרחצאות המרפא.

אמנם החולה לא התייאש, קם ונסע למרחצאות. כשהגיע לעיירת המרפא, מצבו הורע מאד. בפנים מיוסרות נגור לעבר המרחץ, בתקווה ששם ישיג רפואה לגופו. אמנם כשהרופא היושב בכניסה למרחץ בדק אותו, קבע מיד שהוא חולה אנוש, והכניסה למרחץ אסורה עליו בתכלית.

במקום לנסוע חזרה לביתו, נסע לעבר העיירה לעלוב, שם התגורר הרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א. החולה שפך כל לבו בבכיות עצומות לפני הרבי, וסיפר שהרופאים כבר התייאשו מחייו. הרבי הרגיעו ואמר לו, עכשיו אתה האורח שלי, וכיבד אותו בגבינה קשה ישנה, וביין ישן נושן. לאחר שהחולה אכל ושתה, הציע הרבי לפניו את המיטה. החולה נשכב על המיטה, ותיכף צלל בשינה עמוקה.

ויהי בבוקר, קם בריא ושלם כאחד האדם, פנים חדשות באו לכאן. חולה נוטה למוות שכב לישון, ובריא אולם קם בבוקר. ממש נס תחיית המתים - אמר לרבי, הרבי אמר לו לנסוע הביתה דרך העיר פיערסקוב, ולהיבדק שוב אצל ד"ר ברנרד.

כשהחולה הגיע לד"ר ברנרד, לא האמין הרופא למראה עיניו, האם עודך חי, ולא עוד אלא שפניך צהולות ויפות כאילו מעולם לא היית חולה. סיפר לו החולה כל מה שעבר עליו בדרך, הרופא של המרחצאות ייאש אותו מחייו, ונסע לרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב, הרבי האכילו גבינה מלוחה והשקהו כוס יי"ש, השכיבו לישון, ובבוקר קם בריא ושלם.

ד"ר ברנרד כמעט ניתר מכסאו, וכי אפשר לרפאות חולה בסם המוות, הרי גבינה מלוחה וכוס יי"ש הם שני סמי המוות לחולה בשחפת, וביחד הם ממש שילוב קטלני למחלתך. אני חייב לראות את הרבי הזה, שריפא את החולה בסם המוות מובהק.

נסע ד"ר ברנרד ללעלוב והביע את תמיהתו הגדולה. הרבי שמח מאד באורחו, והתחיל מיד להחזיר בו את האמונה ולהחזירו בתשובה. עד מהרה חזר לכור מחצבתו, ונעשה בעל תשובה שלם, ולא עברו ימים מרובים עד שהוא עצמו נעשה צדיק מפורסם, ואחד מגדולי אדמו"ר פולין.

פעם סיפר הרבי הקדוש האבני נור מסוכטשוב זצוק"ל סיפור זה באזני תלמידיו, וסיים, "הד"ר ברנרד אכן נעשה לגדול, אבל לא סתם גדול, אלא גדול שבגדולים. ודעו לכם שהרבי מלעלוב לא היה רגיל בדרך כלל להראות מופתים גלויים כאלו של תחיית המתים ממש, ורק כאן חרג מגדרו, כדי למשוך אליו את הנשמה הגבוהה של רבינו.

אכן לא היינו צריכים לנסוע לרבי - רק ללכת אליו רגלית!

שמעלקא מניקלשבורג זצוק"ל, ואחיו הרבי הקדוש בעל ההפלאה זצוק"ל, נסעו בפעם הראשונה למעזריטש. כבר אז הם היו ידועים בעולם, לגאונים וגדולים מפורסמים.

בעת נסיעתם עברו דרך העיר בראד, שם התקיימה הקלויז הנודע, מאות צדיקים מופלגים וגאונים אדירים למדו שם בקלויז. כאשר הם הבחינו בשני האחים הקדושים והמפורסמים העוברים דרך עירם, שאלו אותם להיכן הם נוסעים, וענו, שהם נוסעים למעזריטש לשהות בצילו הקדוש של המגיד.

המה שמעו כן תמהו, מה לכם לנסוע לשם, הרי אתם כבר בעצמכם גדולים וגאונים עולם, ומה יוכל המגיד להוסיף לכם.

ויענו האחים הקדושים, אנו נוסעים עתה לשם, ונראה באמת אם המגיד יחדש לנו דבר מה או לא. הם המשיכו בנסיעתם, וכאשר הגיעו למעזריטש, התקרבו שם לדרך החסידות, ונעשו חלק מהחברייא קדישא של תלמידי המגיד ממעזריטש.

בדרך חזרתם הגיעו שוב לעיר בראד, חכמי הקלויז התקבצו אליהם מיד, ורצו לשמוע אם היה כדאי להם הנסיעה. נענו האחים הקדושים ואמרו להם: "אכן צדקתם בדבריכם שאמרתם לנו, שאין לנו לנסוע למעזריטש, כי אכן לא צריכים לנסוע, רק צריכים ללכת" רגלית לקבל תורה וקדושה אצל רבינו המגיד".

וביאר כ"ק אדמו"ר מבאיאן שליט"א את דבריהם הקדושים, על פי הסיפור הראשון, היות שעצם הטלטול בדרכים כבר מזכך ומקדש ומטהר את האדם, לכן לא צריכים לנסוע, רק ללכת רגלית, כדי שיוזכר הגוף יותר ויותר, על ידי ענה בדרך כוח', וכך כאשר יגיע אל הצדיק כבר יהיה מזוכך ומקדש, ויוכל לקבל הרבה יותר אצל הצדיק.

ענין זה אנו מוצאים גם בפרשת השבוע, פרשת יתרו, יתרו יצא לדרך ארוכה וקשה, כמו שפירש רש"י (שמות יח, ה), 'בשבחו של יתרו דבר הכתוב, שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אל המדבר, מקום תוהו, לשמוע דברי תורה'.

ולכן נתקיים בו דברי הגמרא בדף היומי שלנו, 'בא לטהר מסייעין אותו', כמו שביאר הרבי הקדוש השר שלום מבעלזא זצוק"ל (מדבר קדש בהעלותך), דלכאורה יש להבין איך הרביה יתרו עוז בנפשו לצאת למדבר שממה, איך חשב למצוא מקום חנייתם של ישראל בתוך המדבר הגדול והנורא, ובפרט שבני ישראל היו מוסתרים על ידי ענני הכבוד.

רק היות שנשאו לבו לזכך עצמו לקדושת ישראל, לכן 'בא לטהר' - יצא לדרך במסירות נפש ממש, ולא חשב כלל איך ימצא את בני ישראל בתוך המדבר הגדול, ולכן היה לו עזר מן השמים למצוא מקום חניית משה וישראל, כי 'הבא לטהר מסייעין אותו'.

עצם הנסיעה לצדיק מזכך ומטהר את האדם

פעם הגיע לרבי הקדוש רבי אהרן הגדול מקארלין ז"ע, יהודי שלא עליו היה מלוכלך בחטאים ועוונות מרובים עד מאד, וביקש דרך תשובה. הרבי מקארלין הרגיש שלבעל עבירה מובהק כזה אין בכוחו לסייע, ואמר לו שישע לרבו, הרבי הקדוש המגיד ממעזריטש ז"ע.

הרבי מקארלין כתב מכתב לרבו ממעזריטש: 'מוכ"ז [מוציא כתב זה] הוא לקוי מאד, מכך רגל ועד ראש אין בו מתום, והוא צריך לתיקון הנפש'. היהודי לקח את המכתב ויצא לדרך הארוכה. כאשר סוף סוף הגיע למעזריטש, נכנס לקדוש פנימה, ונתן לרבי המכתב ששלח הרבי מקארלין בידו.

המגיד ממעזריטש פתח את המכתב ותמה מאד, הוא הסתכל על האיש מראשו ועד רגליו, וראה עליו שאינו בעל עבירה חמור עד כדי כך כפי שכתב עליו תלמידו הרבי מקרלין, 'מוכף רגל ועד ראש אין בו מתום'. המגיד בירר אצל האיש, כמה זמן לקח לו הנסיעה, והתברר שהנסיעה היתה ארוכה מאד, במשך כמה חודשים הטלטל בדרך הקשה, בזמן שלגים וסופות, המאריך ומקשה את הדרך פי כמה וכמה.

הסביר המגיד, שבוודאי בשעה שכתב תלמידו הרבי מקרלין את המכתב, אכן כך היה מצבו החמור של האיש. אך בעת שהטלטל בדרך הקשה במשך כמה חודשים, חלפו והוסרו ממנו עוד ועוד כלכלים ופגמים וחטאים, עד שהגיע לכאן כבירה חדשה. כל כי כך גדולה היא מעלת הנסיעה אל הצדיק, שאפילו על ידי עצם הנסיעה לבד, עוד לפני שמגיעים לצדיק, כבר אפשר לזכות לתיקון הנפש. כמו שנאמר (תהלים קב, כד) 'ענה בדרך כוח', ומבאר המהר"ל (גבורות ה' פרק מ), שהיות והטלטול בדרך מחליש ומענה את הגוף, על ידי זה מתמרקין העבירות מן הגוף.

זהו מה שנאמר בפרשת מצורע - אמר המגיד, 'זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והוא אל הכהן', כאשר האיש הנגוע בעבירות 'הובא אל הכהן', בכך בלבד 'הנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע', על ידי עצם הנסיעה והטלטול בדרכים, כבר חלף נגע העבירות ונרפא ממנו.

הוסיפו החסידים לבאר על דרך זה, לשון הגמרא בדף היומי שלנו (מנחות כט): 'בא לטהר מסייעין אותו', בזכות הנסיעה שהאדם 'בא לטהר' עצמו אצל הצדיק, 'מסייעין אותו' מן השמים, שפגמי ולכלוכי העבירות יחלפו ויעברו ממנו מיד, עוד לפני שהוא מגיע אל הצדיק.

אצל יתרו נתקיים 'הבא לטהר מסייעין אותו'

על פי סיפור זה ביאר הוד כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן שליט"א, סיפור נוסף שהיה אצל זקנו הרבי הקדוש המגיד ממעזריטש זצוק"ל. היה זה בעת שהאחים הקדושים הרבי הקדוש רבי

• בצילום של המשפיעים שליט"א •

נועם שיח עם המשפיע הנודע בעל קדושת עינים ועוד הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א

סיפור חיים מטלטל חלק א'

הרב קובלסקי: ברשות רבינו אני ישאל שאלה, כשמתבוננים בקורות חייו של מרן המשפיע שליט"א. איך ילד, בחור, אברך צעיר, שמתמודד עם קושי נורא, מתמודד עם עוני, מתמודד עם מצוקה, יתום מילדותו, איך הוא מצליח להתגבר על הכל, עד כדי כך שהיום הוא מטלטל את העולם בדברי תורה שלו, מטלטל את העולם בחיזוק שלו, פשוט מטלטל את העולם.

אפשר לומר שממש נתיקים במשפיע שליט"א הפסוק (איוב ה, ז) "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד". אמרתי פעם בדרש בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, שבפשוט יש כאן בפסוק שני דברים, א) "ראשיתך מצער" ב) "ואחריתך ישגה מאד". אך אפשר לומר ששניהם דבר אחד הוא, כדי שיהיה "אחריתך ישגה מאד", צריך שיהיה מקודם "ראשיתך מצער".

המשפיע שליט"א: "מוֹרָא דִּיג", "שִׁינ", "גוּט" - נורא הוד, יפה, וטוב.

הרב קובלסקי: מהו באמת פשר הדבר?

המשפיע שליט"א: אספר לכם סיפור: אבא הגה"צ רבי יחזקאל טויסיג זצוק"ל, היה בסוף ימיו במשך שמונה עשרה חודשים בבית חולים, 18 חודשים רצופים רחמנא ליצלן. אמא נקרעה לקרעים, ובפרט בתקופה האחרונה, עד אז היה אבא חוזר הביתה כל שבת, אבל בששה שבועות האחרונים כבר לא היה אפשרי. יכולים להגיד בלי גזמה שאמא הייתה רוב שעות בבית חולים, אבל יחד עם זאת אגה וסידרה, שבבית יתנהל הכל כרגיל, כדי שהילדים לא ירגישו כלום ויהיה להם הכל. אבא נפטר ביום שלישי פרשת תזריע מצורע ז"ך ניסן תשל"ב. מי ששומע את זה אינו יכול להאמין, כי באמת קשה להאמין, אבל אני אומר דברים כהווייתן. יש לי אחות אשת הרה"ג ר' דוד ווייס שליט"א, מגיד שיעור בישיבת טשעביץ. היא הייתה בעת יציאת נשמה, היו תשעה אנשים כשאבא נפטר.

האחות הזאת התחילה מאוד לבכות. אמרה לו אמא: אם הריבוננו של עולם לוקח עכשיו את האבא, דווקא ביום שלישי יום שנכפל בו כי טוב, הרי מוכרח שזה פעמיים טוב. פעם אחד זה טוב בשבילו, נפסק לו עכשיו הסבל והייסורים. והקדוש ברוך הוא אומר לנו, מה אתם חושבים שעכשיו רק לו יהיה טוב, ולכם לא חלילה, אני אומר לכם שאני הריבוננו של עולם, ועוד תראו שגם לכם יהיה טוב.

כך אמרה אלמנה טרייה וצעירה, רבע שעה אחרי שהרופאים קבעו שכבר אחרי הכל. אבל זה לא היה רק נאה דורש, אלא גם נאה מקיים. היא הייתה בתו של הגה"צ רבי שמואל תפלינסקי זצוק"ל, מחבר "קונטרס הצוואה". מרן החזון איש זצוק"ל כשראה את הקונטרס אמר: "לא ידעתי שיברושלים גר יהודי עם סוג גדלות של ביטחון כזה".

אמא הייתה בקיאה היטב בכל הספר, היא אמרה לי שבוע לפני שנפטרה, מה שהצלחתי להחזיק מעמד במשך כל השנים, גם כשהאבא עוד היה חי, הדחקות היה איום ונורא, גרו בדירה של ד' על ד', ובפרט במשך כל השנים שהייתה אלמנה, כל זה הוא בזכות הביטחון והאמונה שהסבא רבי שמואל תפלינסקי החדיר בנו. היא למדה את "קונטרס הצוואה", כמו שאנחנו לומדים גמרא, כל מילה ומילה בעיון רב.

באמצע ה"שבעה", קיבלה אמא התקף לב מאוד חמור, ביום השלישי ל"שבעה". בשעת הלוויה היה איום ונורא, כולם בכו, כולם ממש - לבד מאמא, דווקא היא לא בכתה כלל במשך כל הלוויה. באמצע הלוויה ניגש איזה ילד לאח שלי הרה"ח רבי נתנאל הי"ו שהיה אז ילד קטן, ושאל אותנו, "וכי אמך לא בסדר?", פשוט הילד לא הבין, איך ייתכן שהיא לא בוכה.

בליל השלישי של ה"שבעה", אחת מאחיותי שתחי', שמעה מחדר צדדי, בשעות המאוחרות של הלילה, בכיות נוראות. מה התברר, אמא חשבה ברוב צדקותה, מאחר שיש לה כעת יתומים קטנים בבית, אם גם היא תבכה, איך יתחזקו היתומים, הרי אבא אין להם, ואף אמא בוכה נוראות. ולכן במשך היום התנהגה כאילו הכל תקין. ורק בלילה כשהיא ידעה שכולם ישנים, הגדולים והקטנים, או אז נכנסה לחדר צדדי והתפרצה בכבי סוער.

ולמחרת ביום השלישי של ה"שבעה" היא קיבלה התקף לב! היה אז בהדסה פרופסור גוטסמן, הוא היה הפרופסור של הטיפול נמרץ, הוא הסביר שאמא החזיקה כל כך את כל הצער והכאב בלב, ולא הוציאה את זה בחוץ, וזה גרם את ההתקפה הנוראה והחמורה. אמרו אז בטיפול נמרץ, שזה סיפור של ימים ספורים או מקסימום כמה שבועות רחמנא ליצלן.

אך בחסדי שמים, אחרי כשבוע, ביום הרביעי או החמישי אחרי ה"שבעה", כבר חזרה הביתה. ומיד אמרה לנו מילים האלו: "ילדים יקרים, עכשיו אני בשבילכם גם האבא, וגם האמא. העולם נעשה שוב עולם, והכל חייב להיפסק מיד".

אני זוכר את זה כמו עכשיו, במוצאי שבת האחרון לחייה, בחודש אדר תשל"ח, נכנסה אשה ושאלה את אמא, איך יתכן שכל פעם כשהילדים שלך הבנים והבנות יוצאים לבית ספר, ל"חיידר", הם נראים כל כך מטופחים. ענתה אמא: וכי לא מספיק להם עצם הצרה הזאת שאין להם אבא, למה שהם ירגישו שהם יתומים, אני רוצה שהם יהיו מטופחים, אני רוצה שכאשר הם הולכים ל"חיידר", הפאות יהיו יפות, הנעליים, הכל. וכן הבנות יהיו מטופחות, השערות, לפי כל גדר הצניעות, ואפילו בבית לא ירגישו שהם יתומים.

כמובן שבגלל כל התקופה שאבא היה בבית חולים, ובפרט בתקופת הסתלקותו היה קצת רפיון בהרבה דברים. אבל אמא לא הסכימה לזה, היא התקשרה להר"ר משה אבלס, המנהל של תלמוד תורה דושינסקי, ואמרה לו בתוקף, 'אני רוצה לדעת מה שלום הילדים שלי'. הוא התחיל לבכות, הוא התחיל לגמגם, אך היא התעקשה: 'מה נשמע עם הילדים שלי', עד שהיא הבינה שאחד הילדים צריך מלמד פרטי.

המנהל הצטדק ואמר לה, איך אני יכול להגיד לך שצריכים מורה פרטי, הרי את אלמנה עם ילדים קטנים בבית, ואין כסף. מה זאת אומרת - אמרה אמא, הרי הוצאות בניו לתלמוד תורה אינן עולות מן החשבון, כבר היום יביאו לו מורה פרטי. כמה זה עולה. 150 לירות - ענה המנהל. לא היה אז שקלים רק לירות. בימים ההם בשנת תשל"ב, 150 לירות היה המון המון כסף. אך אמא התעקשה שיביאו מיד אברך, ואכן כמה חודשים הוא למד עם הילד, עד שהילד השתפר בשלימות. עד כאן הסיפור. ומעתה אין עוד מקום לשום שאלות איך וכיצד התגברנו על הכל, האמא הצדקנית היא שהכניסה בנו הכל, היא דיברה על כל צעד ושעל עם מלא רגש. אנחנו יכולים לספר סיפורים לרוב, בשבת האחרונה סיפורי סיפורים עליה, רוב האחים זוכרים עדיין את הסיפורים איך שהיו, דברים שמיימים, אבל הכל בפשטות. אין קושיות ואין שאלות, יש בורא עולם, וכך הוא רוצה מאיתנו.

- המשך יבוא בס"ד -

מאוצרות הפרשה

כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים (כ, ז). פירוש, כי זה שאמר הקדוש ברוך הוא בעצמו **אנכי ולא יהיה לך** (מכות כד.), נרשם ונחקק

בלב כל איש ישראל, עד שאפילו הקל

שבקלים מוסר נפשו על קידוש שמו

יתברך, זה **'לבעבור נסות'**, כדי

שתוכלו לעמוד בנסיון.

(קדושת לוי פרשת יתרו)

ויהי קול השופר הולך וחזק מאד (יט, ט). מא"ד הוא אותיות **אד"ם**, כי כל מה

שמספר הכתוב מהקולות וברקים, אינו דבר חידוש לפני השי"ת, רק הכל הוא לימוד לאד"ם

לעולם, כי קבלת התורה היא נצחית, בכל דור ודור ובכל זמן וזמן. **(בית אהרן פרשת יתרו)**

**נקודה
למחשבה:**

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661